20.11.2019

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Asia: HE 32/2019

Asiantuntijalausunto koskien asiaa: hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Valtiokonttorilta asiantuntijalausuntoa otsikon asiaan liittyen.

Valtiokonttori pitää annettua lakiesitystä tarpeellisena ja perusteltuna.

Valtiokonttori esittää verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelun (Suomi.fi-maksutpalvelu) maksullisuuden osalta seuraavaa:

Verkkomaksamisen ratkaisu

Verkkomaksamisen palvelu käsittää maksamisrajapinnan, jolla julkisen sektorin toimijat (lain tarkoittamin määrittelyin ja rajauksin) voivat kytkeä oman verkossa toimivan asiointipalvelunsa (eli verkkokaupan) kaupallisesti tarjolla oleviin maksamisratkaisuihin, kuten pankkien verkkomaksupainikkeet, korttimaksut tai uusimpana MobilePay- maksaminen.

Valtiokonttori on saamansa toimeksiannon ja laissa säädetyn tehtävän perusteella hankkinut ym. lain soveltamisalaan liittyen viranomaisille yhteisesti käytettävissä olevan ratkaisun. Nykyinen sopimus on voimassa kesäkuuhun 2022 jonka jälkeen on käytettävissä kaksi optiovuotta. Ennen sopimuksen päättymistä Valtiokonttori toteuttaa verkkomaksamisen palveluun liittyvän kilpailutuksen, jolla varmistetaan palvelun jatkuvuus vuosiksi eteenpäin.

Mikäli viranomaisen palvelu ei ole saatavissa verkossa tarjolla olevana asiointipalveluna, peritään palvelumaksu tyypillisesti joko palveluasioinnin yhteydessä käteisenä, korttimaksuna tai palvelusta toimitetaan erillinen lasku asiakkaalle. Mikäli viranomaisen palvelu on saatavissa verkossa tarjolla olevana asiointipalveluna, mutta siihen ei ole kytketty verkkomaksamista, on viranomaisen perittävä maksullinen palvelu asiakkaalta muulla tavoin, esim. lähettämällä lasku asiakkaalle.

Asiointipalvelu ja verkkomaksaminen mahdollistavat yhdessä sen, että koko prosessi voidaan hoitaa sekä viranomaisen että asiakkaan näkökulmasta digitaalisena. Hyödyntämällä asiointipalveluissa maksullisten palveluiden osalta verkkomaksamista viranomaiset voivat tehostaa toimintaansa – saatavien laskuttamiselta ja perinnältä vältytään, koska maksu palvelusta saadaan heti.

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sörnäisten rantatie 13, Helsinki | PL 14, 00054 VALTIOKONTTORI
Puh. 0295 50 2000, Faksi 0295 50 3333, www.valtiokonttori.fi

20.11.2019

Perusteet verkkomaksamisen maksullisuudelle

Viranomainen, joka tarjoaa palvelua verkossa asiointipalveluna ja hyödyntää maksamiseen liittyvää toiminnallisuutta saa itselleen ne hyödyt, jotka syntyvät prosessin digitaalisuudesta ja verkkomaksamisen osalta vältytään laskutus- ja perintäkustannuksilta.

Mikäli asiointipalvelua tarjoava viranomainen hankkisi tai toteuttaisi itse Suomi.fi-maksutpalvelua vastaavan toiminnallisuuden tai perisi palvelumaksun käteisenä, korttimaksuna tai laskuna, aiheutuisi siitä viranomaiselle joka tapauksessa kustannuksia pankkien ja maksukorttien liikkeeseenlaskijoiden toimesta. Lisäksi verkkomaksamisen kehittäminen, käyttöönotto ja toimittajasopimusten hallinta edellyttäisivät viranomaiselta panostuksia.

Valtiokonttori katsoo, että on perusteltua, että valtion yksiköt, kunnat, kuntayhtymät ja muut lain soveltamisen piirissä olevat toimijat kantavat kustannukset asiointipalveluistaan sekä niihin liittyvistä maksutapahtumista, oli maksamisen muoto sitten verkossa tapahtunut maksu, käteis- tai korttimaksu palvelupisteessä tai asiakkaalle toimitettu lasku.

Verkkomaksamisen maksullisuuden toteuttamisesta

Valtiokonttorissa on valmisteltu verkkomaksamisen maksullisuuteen liittyvää hinnoittelua. Tällä hetkellä verkkomaksamisen palvelua käytetään yli sadassa asiointipalvelussa ja maksutapahtumien määrät vaihtelevat suuresti eri asiointipalveluiden välillä. Suurivolyymisimmässä asiointipalveluissa on satoja tuhansia, jopa miljoonia maksutapahtumia vuodessa ja pienivolyymisimmissä asiointipalveluissa kymmeniä tai satoja maksutapahtumia vuodessa. Verkkomaksamisen tulevan hinnoittelu asiointipalveluille, mikäli esitetty lakimuutos tulee voimaan, on tarkoitus perustua aiheuttamisperiaatteeseen siten, että kullakin maksutapahtumalla on yksikköhinta, joka kohdistetaan suoraan asiointipalvelulle. Tämän lisäksi asiointipalvelulle kohdistetaan osuus kiinteistä kustannuksista, kuten asiointipalvelukohtaiset kuukausimaksut ja palvelun hallinnoinnista, kehittämisestä ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset.

Valtiovarainministeriössä on valmisteltu toimenpiteitä, joilla tuettaisiin maksullisuuden ensi vaiheessa erityisesti pienivolyymisiä asiointipalveluita, jotta pienivolyymistenkin asiointipalveluiden toteuttaminen päästä päähän digitaalisena olisi tehokasta.

Valtiokonttoria on kuultu sekä valmistelu- että lausuntovaiheessa.

Toimialajohtaja Lasse Skog

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sörnäisten rantatie 13, Helsinki | PL 14, 00054 VALTIOKONTTORI
Puh. 0295 50 2000, Faksi 0295 50 3333, www.valtiokonttori.fi